

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Mevduatın Vade ve Türleri ile Katılma Hesaplarının Vadeleri Hakkında Tebliğ (Sıra No: 2002/1)

(29 Mart 2002 tarih ve 24710 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır)

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 4/I-1 ve 40/III-b maddeleri gereğince, bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

Mevduatın Türleri

Madde 2- Mevduatın türleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Tasarruf Mevduatı

Resmi Kuruluşlar Mevduatı

Ticari Kuruluşlar Mevduatı

Bankalararası Mevduat

Diğer Kuruluşlar Mevduatı

Mevduatın Türlerinin Kapsamı

Madde 3- Tasarruf Mevduatı

Gerçek kişiler tarafından bu nam altında açtırılan ve ticari işlemlere konu olmayan mevduat "tasarruf mevduatı"dır.

Madde 4- Resmi Kuruluşlar Mevduatı

Genel ve katma bütçeli daire ve kurumların, yerel yönetimlerin, mahkemelerin, savcılıkların, icra ve iflas dairelerinin, tereke hakimlerinin mevduatı "resmi kuruluşlar mevduatı"dır.

a- Genel Bütçeli Daire ve Kuruluşlar

Devlet bütçesi ile idare edilen ve bütçe kanunlarında gösterilen devlet daireleri ile bunlara bağlı kuruluşlardır.

b- Katma Bütçeli İdareler

Bütçe kanunu dışında idare edilen Genel Muhasebe Kanunu'na göre giderleri özel gelirler ile karşılanan kamu kuruluşlarıdır.

c- Yerel Yönetimler

Halkın yerel nitelikteki hizmet ve ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş ve esasları Kanunla belirtilen ve karar organları seçimle oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Bunlar;

1- İl Özel İdareleri,

2- Büyük Şehir Belediyeleri,

3- Belediyeler,

4- Köyler

dir.

Yukarıda belirtilen yerel yönetim kuruluşlarına benzeyen, ancak tüzel kişiliği bulunmayan "mahalle yönetimi" ile "Bozcaada ve Gökçeada" idareleri ve "yerel yönetim kuruluşlarının yasaların öngördüğü işleri yapabilmek üzere aralarında kurdukları birlikler" de bu bölümde yer alacaktır.

d- Mahkemeler, Savcılıklar, İcra ve İflas Daireleri ve Tereke Hakimlikleri

Mahkemelerin genel yönetim giderleri ile yargılamanın, icra, iflas ve veraset ve intikal işlemlerinin, resmi bilirkişilik hizmetlerinin yürütülmesi, hükümlülerin cezalarının infazı,

eğitimi ve tutukluların muhafazası amacıyla Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan tahsisatlarla ilgili paralardır.

Madde 5- Ticari Kuruluşlar Mevduatı

Gerçek kişilerin ticari işletmelerine, her çeşit ortaklıklara, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunlara bağlı müessese ve bağlı ortaklıklara, genel ve katma bütçeli kuruluşlarla yerel yönetimlerin ticari işletmelerine, döner sermayeli kuruluşlara, vakıfların, derneklerin, sendikaların, birliklerin ve mesleki kuruluşların kurdukları veya katıldıkları ticari işletmelere, sigorta şirketlerine ait mevduat "ticari kuruluşlar mevduatı"dır.

a- Gerçek Kişilerin Ticari İşletmeleri

Türk Ticaret Kanunu'nun 11, 12 ve 13 üncü maddeleri kapsamına giren işletmelerin mevduatı bu başlık altında yer alacaktır.

b- Her Çeşit Ortaklıklar (Sigorta şirketleri hariç)

Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ncı maddesinde belirtilen kollektif, komandit, anonim, limited ortaklıklar ile Borçlar Kanunu'nun 520 nci ve bu maddeyi izleyen maddelerinde yer alan adi ortaklıklara ait mevduat bu başlık altında yer alacaktır.

c- Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Bunlara Bağlı Müessese ve Bağlı Ortaklıklar (bankalar ve sosyal güvenlik kuruluşları hariç)

Kamu iktisadi teşebbüsleri, iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarından oluşmaktadır.

- İktisadi Devlet Teşekkülü: Sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan kamu iktisadi teşebbüsüdür.

- Kamu İktisadi Kuruluşu: Sermayesinin tamamı Devlete ait olan ve tekel niteliğindeki mallar ile temel mal ve hizmet üretmek ve pazarlamak üzere kurulan, kamu hizmeti niteliği ağır basan kamu iktisadi teşebbüsüdür.

- Müessese: Sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olup ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğudur.

- Bağlı Ortaklık: Sermayesinin %50'sinden fazlası iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlerdir.

d- Döner Sermayeli Kuruluşlar

Genel ya da katma bütçeden bir miktar paranın ya da her an paraya çevrilebilen varlıkların tahsis edildiği, belirli ve sürekli bir amacın elde edilmesi için faaliyette bulunan kuruluş ve işletmelerdir.

e- Yerel Yönetimlerin Ticari İşletmeleri

Yerel yönetimlerin kendilerine verilmiş görev ve yetkilere dayanarak kurdukları ticari işletmeler bu bölümde yer alacaktır.

f- Vakıfların, Derneklerin, Sendikaların, Birliklerin ve Mesleki Kuruluşların Kurdukları veya Katıldıkları Ticari İşletmeler

Bu kuruluşlara ait mevduat "diğer mevduat" içinde yer almaktadır. Ancak, bu kuruluşların ticari işletmelerine ait paralar ise bu bölüm içerisinde yer alacaktır.

g- Kooperatifler

Ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarını ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla kurulan ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre faaliyet gösteren değişir sermayeli, değişir ortaklı kuruluşlardır.

h- Sigorta Şirketleri

Fertleri uğradıkları tehlikelerin zararlarından kurtarmayı amaçlayan ve sigortacılık prensipleriyle işleyen güvenlik kuruluşlarıdır.

Madde 6- Bankalararası Mevduat

Bankalar (Kamu İktisadi Teşebbüsü olarak kurulan bankalar ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dahil), özel finans kurumları ve özel kanunlarına göre mevduat kabulüne yetkili bulunan kuruluşlara ait mevduat "bankalararası mevduat" dır.

Madde 7- Diğer Kuruluşlar Mevduatı

Kanunla kurulmuş sosyal güvenlik kurumlarına, vakıflara, derneklere, meslek teşekküllerine, sendikalara, kanunla veya bir kanuna dayanılarak kurulmuş tasarruf sandıklarına, resmi ve özel idare, müessese ve ortaklıklarla mesleki teşekküllerde yalnız kendi mensuplarına ait olmak üzere sağlık, sosyal yardım ve tasarruf sağlamak amacıyla kurulan sandıklara ait paralar, noter teminat ve emanet paraları, mahkemeler, savcılıklar, icra ve iflas daireleri ve tereke hakimlikleri nezdindeki paralar, mahkemelerce tevdi mahalli gösterilmek suretiyle yatırılan paralar, yöneticiler tarafından apartman yönetimi ile ilgili olarak yatırılan paralar, elçilik ve konsolosluklara ait paralar, uluslararası kuruluşların Türkiye'deki büro ve temsilciliklerine ait paralar, fonlara ait paralar, genel ve katma bütçeli kuruluşlar içerisinde yer almayan üst kurul, kurul ve kurumların paraları ile bunların dışındaki paralar "diğer mevduat" başlığı altında toplanacaktır.

a- Kanunla Kurulmuş Sosyal Güvenlik Kurumları

Üyelerinin sosyal güvenlik ve ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla kanunla kurulmuş olan kuruluşlardır.

b- Vakıflar

Medeni Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan vakıflarla, Medeni Kanun hükümlerine göre kurulan vakıflar (tesisler) bu bölümde yer alacaktır.

c- Dernekler

2908 sayılı Dernekler Kanunu'na göre faaliyet gösteren dernekler bu bölümde yer alacaktır.

d- Birlikler

Gerekli kanuni şekillere uygun olarak yasayla veya kararnameyle kurulmuş gerçek ve tüzel kişiler topluluklarıdır.

Meslek mensuplarının oluşturduğu, tüzel kişiliği olan, bir kısım kamu görevlerini yerine getiren ve üyeleri üzerinde kamu hukukundan doğan yetkileri bulunan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları da bu gruba dahildir.

e- Sendikalar

İşçiler ve işverenler tarafından çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerin korunması ve geliştirilmesi özellikle mesleki gelişmenin ve üyeler arasındaki yardımlaşmanın sağlanması için işçiler ve işverenler tarafından 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'na göre kurulmuş sendikalar ile konfederasyonların paraları bu bölümde yer alacaktır.

f- Tasarruf ve Yardımlaşma Sandıkları

Kanunla veya bir kanuna dayanılarak kurulmuş tasarruf ve yardımlaşma sandıkları ile kurum ve kuruluşların yalnız kendi mensuplarına yönelik olarak kurdukları tasarruf ve yardımlaşma sandıklarına ait paralar ile Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesinin verdiği imkandan faydalanmak maksadıyla Medeni Kanun hükümleri uyarınca birer vakıf şeklinde kurulan banka emekli ve yardım sandıklarına ait paralar bu bölümde yer alacaktır.

g- Noter Teminat ve Emanet Paraları

Bu paralar, noterlerden, mesleki nedenlerle sebep olabilecekleri zararlar ve bu nedenle kendilerine uygulanacak cezalar için tahsil olunan paralar ile saklanmak veya bir şahsa verilmek üzere notere emanet edilen ve noter tarafından noterlik cari hesabına yatırılan paralardır.

h- Mahkemeler, Savcılıklar, İcra ve İflas Daireleri ve Tereke Hakimlikleri Nezdindeki Paralar

Gerçek ve tüzel kişilerin özel hukuk ilişkilerinden doğan alacak ve borçlarına ilişkin olarak yatırılan paralardır. Bunlar; yetimlere, küçüklere, gaiplere ait paralar ile tereke ve şüyuun giderilmesinden elde edilecek paralar, bunların dışında, adli ve idari yargı yerlerinde elde edilen mahkeme emanet paraları ile icra ve iflas dairelerince tahsil olunan paralar ve suç unsuru olarak müsadere edilen paralardır.

ı- Mahkemelerce Tevdi Yeri Gösterilmek Üzere Yatırılan Paralar

Tevdi yeri (banka) mahkemelerce gösterilen, özel ve tüzel kişilerce yatırılan paralardır.

j- Yöneticiler Tarafından Apartman Yönetimi İle İlgili Olarak Açtırılan Hesaplar

Kat Mülkiyeti Kanunu gereğince yönetim giderleri ile ilgili olarak yatırılan paralardır.

k- Elçilik ve Konsolosluklar

Türkiye'deki elçilik ve konsolosluklara ait paralardır.

l- Uluslararası Kuruluşların Türkiye'deki Büro ve Temsilcilikleri

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar sonucu, uluslararası ekonomik, toplumsal ve kültürel işbirliği programları ve savunma anlaşmaları uyarınca yasayla veya kararnameyle kurulmuş büro ve temsilciliklerin paraları bu bölümde yer alacaktır.

m- Fonlar

Kanun veya Kararname ile kurulmuş olan fonların bankalardaki paralarıdır.

n- Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar İçerisinde Yer Almayan Özel Kanunlarla Kurulan Üst Kurul, Kurul ve Kurumlar

o- Diğer

Yukarıda sayılanlar dışında kalan paralardır.

Mevduatın Vadeleri

Madde 8- Mevduatın vadeleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

a) Vadesiz Mevduat

Bankanın izni aranmaksızın hesap sahibi tarafından istenildiği zaman kısmen veya tamamen geri çekilebilen, herhangi bir ihbar veya vade koşulu taşımayan ve faiz tahakkukları yıl sonunda veya hesabın kapatılmasında yapılan mevduattır.

b) İhbarlı Mevduat

Çekileceği tarihten 7 gün önce yazılı bir ihbar verilmek suretiyle çekilebilen mevduattır.

c) Vadeli Mevduat

1 aya kadar vadeli (1 ay dahil)

3 aya kadar vadeli (3 ay dahil)

6 aya kadar vadeli (6 ay dahil)

1 yıla kadar vadeli

1 yıl ve daha uzun vadeli

(1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık faiz ödemeli)

d) Birikimli Mevduat

Asgari 5 yıl vade ile açılan, sözleşme ile belirlenen aylık veya üç aylık sürelerde hesaba para yatırmaya imkan veren mevduattır.

Katılma Hesaplarının Vadeleri

Madde 9- Özel fon havuzları şeklindeki katılma hesapları hariç olmak üzere, özel finans kurumları nezdinde açılacak katılma hesaplarının vadeleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

1 aya kadar vadeli (1 ay dahil)

3 aya kadar vadeli (3 ay dahil)

6 aya kadar vadeli (6 ay dahil)

1 yıla kadar vadeli

1 yıl ve daha uzun vadeli

Madde 10- 30/01/1997 tarihli ve 22893 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mevduat Türleri ve Kapsamı ile Vade Dilimleri Hakkında 97/1 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde- Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan mevduat ve katılma hesapları ilgili tebliğ hükümlerine tabidir.

Madde 11- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.